

STANDARDI U NEONATOLOGIJI KBC "ZVEZDARA" BEOGRAD

Jovanović Branka, Todorović N., Nikolić M., Stanojlović O., Bojović I.

KBC "Zvezdara" - Beograd,

Centar za ginekologiju i akušerstvo - Neonatologija

UVOD: Perinatalni period počinje sa 22 navršene nedelje (154 dana) trudnoće (vreme kada težina na rođenju normalno iznosi 500 g), a završava se sedmog dana nakon rođenja. Racionalizacija pristupa savremenoj perinatalnoj zaštiti postiže se standardizovanjem maternalne i neonatalne nege. S obzirom na dijagnostičke i terapijske mogućnosti perinatalna zaštita je rangirana na tri nivoa. Institut za ginekologiju i akušerstvo KBC "Zvezdara" je drugi nivo perinatalne zaštite sa 2-3 hiljadeporodaja godišnje. Neonatalno odeljenje uz zdravu donesenu, zbrinjava i neguje nedonesenu decu sa TM iznad 1500g. Odeljenje ima jedinicu intenzivne nege za zbrinjavanje vitalno ugrožene dece koja ne zahtevaju mehaničku ventilaciju ili neodložnu hiruršku intervenciju, kao i dece koja se pripremaju za transport u ustanove trećeg nivoa perinatalne zaštite.

CILJ: Cilj rada je prikaz realizacije postavljenih standarda tokom desetogodišnjeg perioda, kao i predstavljanje novina u radu.

MATERIJALI I METODI RADA: Retrospektivna analiza je obuhvatila 22337 novorođene dece. Pratili smo kretanje perinatalnog, ranog neonatalnog mortaliteta, nedonesenosti, kao i maternalnog mortaliteta i to prikazali kroz tabele i grafikone. Najmanje dece je rođeno 1998/1999 godine. Perinatalni mortalitet je u padu (od 15 na 12 promila), a isto tako i rani neonatalni mortalitet od 10 na 3.8 promila. Procenat nedonesene dece je od 8.2 pao na 4.6. Tri majke su umrle tokom ili neposredno posle porođaja. Na smanjenje smrtnosti novorođenčadi značajno je uticala novina u porođajnoj sali, a to je primena amnioinfuzije u rizičnim porođajima (mekonijalna plodova voda). Zahvaljujući njenoj pravovremenoj primeni sindrom aspiracije plodove vode kod novorođenčeta (stanje sa izuzetno visokim morbiditetom i letalitetom) je sveden na minimum (u 2004 godini ni jedno dete nije imalo ovaj problem dok je pre deset godina broj dece bio 12). Kao značajna novina u humanizaciji porođaja ističemo: Školu roditeljstva, prisustvo oca

na porođaju, mogućnost porođaja pod vodom (đakuzi kada), kao i porođaj u periduralnoj analgeziji.

Nadzor i nega dece započinje u porođajnoj sali zahvaljujući timskom radu na čelu sa neonatlogom. Nega vitalno ugrozene dece se nastavlja u intenzivnoj nezi. U situacijama kada je transport nužan u ustanove tercijernog nivoa obavlja se uglavnom po principu “ka sebi”, a izuzetno po principu “od sebe”. U zadnje tri godine zahvaljujući savremenoj opremljenosti (lako prenosivi transportni inkubator) rizici vezani za transport “od sebe” svedeni su na minimum.

Program dojenja započinjemo u porođajnoj sali stavljanjem deteta na majčinu dojku odmah po rođenju, a nastavljamo na odeljenju uključujući i majke porođene Carskim rezom tokom njihovog boravka u Intenzivnoj nezi.

REZULTATI: Tokom dvadeset godina pratili smo incidencu kongenitalnih malformacija. Beležimo porast ukupnog broja sa 4.5 pre 1999 godine na 6.3% za period 1999-2004 godina, posebno srčanih mana. Etiološko pitanje ostaje otvoreno.

ZAKLJUČAK: Ono što posebno želimo da istaknemo u našem radu je: 1) sveobuhvatna primena metaboličkog skrininga na Fenilketonuriju i Hipotireozu od 1984 godine. 2) Novina koju smo započeli od 01.01.2005. godine je sveobuhvatni skrining sluha na rođenju primenom otoakustičnih potencijala (OAE). Od januara do juna ove godine oštećenje slušne funkcije smo detektovali kod 3.1 promila ispitanika.

Standardi ka kojima težimo: 1) primena Surfaktanta kod ekstremno nezrele dece (saradnja sa Institutom za neonatologiju i Institutom za majku i dete je u toku, 2) realizacija genetskog savetovališta pri Centru za perinatalnu dijagnostiku koji je u KBC “Zvezdara” formiran 2005 godine, 3) Sveobuhvatni UZ skrining kukova – kadar je edukovan, očekujemo sondu, 4) organizacija celog odeljenja po principu “Baby friendly” na nivou koji odgovara svetskim standardima. Edukovan kadar imamo. Pitanje vremena realizacije ostaje otvoreno.